

ОБЩИНА ГУРКОВО

гр. Гурково 6199, обл. Ст. Загора, бул. “Княз Ал. Батенберг” 3
тел.: КМЕТ – 04331/ 2260, ГЛ.СЧЕТОВОДИТЕЛ – 04331/ 2084,
e -mail: obshtina@gurkovo.bg, web: <http://www.gurkovo.bg>

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

**За изпълнение на мерките, заложи в плана за действие на “ПРОГРАМА ЗА
УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В ОБЩИНА ГУРКОВО ЗА 2021-2027 г.”
Отчетен период – 2024 г.**

Приет с Решение № 196 / 28.03.2025 г. по
Протокол № 18 на ОбС – Гурково

Общинската програма за управление на отпадъците за периода 2021-2027 г., представя приоритетите и мерките за ефективно и целево използване на ресурсите и решаване на приоритетни за общината проблеми и задачи, както и поставя на планова основа местните общински, обществени и частни инициативи и не на последно място е реализирането на регионалната политика за управление на отпадъците за регион Стара Загора с приетите регионални цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците. Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините, съгласно разпоредбите на Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове към него.

Настоящият отчет се изготви във връзка с изпълнение на изискванията на чл.52, ал.9 от Закона за управление на отпадъците.

Община Гурково има разработена „Програма за управление на отпадъците 2021 – 2027 г.“, която е приета от Общински съвет – Гурково с Решение №205/26.02.2021 г./Протокол №17/. Програмата е разработена с цел да се определят необходимите мерки за изграждане на интегрирана система за управление на отпадъците в общината. Програмата е отворен документ, изпълнението на който се отчита ежегодно и подлежи на актуализация при промяна на фактически и/или нормативни условия в процеса на нейната реализация.

Настоящият отчет съдържа информация за степента на постигане на целите, резултатите и предприетите мерки за изпълнение. В стратегическата част на Програмата за управление на отпадъците (ПУО) са заложи главна цел и стратегически цели, постигането на които ще спомогне за устойчиво решаване на съществуващите екологични проблеми и за запазване на доброто състояние на околната среда на Община Гурково.

Генералната цел на програмата е „Намаляване количествата на генерираните и депонирани отпадъци и ефективното им използване като ресурси”.

Стратегическите цели отразяват крайният ефект за обществото, който е резултат от провежданата на местно ниво политика за управление на отпадъците:

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.

Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда.

Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.

Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Основната цел на програмата е чрез определяне на мерки за управление на отпадъците в общината да се постигне намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от образуваните отпадъци, подобряване на ефективността на използване на ресурсите, увеличаване отговорностите на замърсителите и стимулиране на инвестициите в областта на управление на отпадъците.

Опазването и възстановяването на основните елементи на околната среда са определящи дейности на Програмата, в която се определят конкретните мерки и подходи за устойчивото развитие на околната среда на базата на съществуващото състояние и очакваното развитие на икономиката и инфраструктурата на общината.

Настоящият отчет включва информация за извършените през 2024 година, мероприятия и дейности в общината, за постигане на целите и свързаните с тях мерки в Плана за действие.

I. Цел 1- Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците

През месец април и месец октомври 2024 г. се изготвиха и изпратиха напомнителни писма до гражданите на гр. Гурково във връзка с ангажиментите по поддържане на прилежащите към домовете терени, както и опазване на обществените терени от замърсяване.

На интернет страницата на общината се публикуват обяви с апел към жителите на Община Гурково да почистват прилежащите към имотите си тротоарни площи и опазват обществените терени от замърсяване.

Информационните кампании насочени към населението остават най-добрата и ефикасна мярка. Всички мерки, които общината набелязва не могат да се осъществяват, ако не се обхване най-големия генератор на отпадъци - населението.

За всички регистрирани пунктове за вторични суровини за предаване на битови отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло има публикувана информация за местонахождението им на интернет страницата на Община Гурково.

II. Цел 2- Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци

За прилагане на националното законодателство по управление на отпадъците от опаковки на местно ниво и в изпълнение на програмата, общината и през 2024 год. продължи да води преговори с фирми за

възможностите от осигуряване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината.

През 2024 година се продължи с проучването на възможностите за сключване на договори с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/, излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/, негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/, излезли от употреба гуми /ИУГ/. Изпратени са писма до фирми, притежаващи лиценз по ЗУО, съответно общината получи отказ за сключване на договори. Поради това, че няма сключени договори в общината не са провеждани информационни кампании от организации за оползотворяване на опаковки, ИУЕЕО, ИУМПС, НУБА, ИУГ, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти и опасни отпадъци, относно дейността им.

През месец януари 2024 г., Община Гурково сключи договор с фирма „М-ТЕКС РЕЦИКЛИРАНЕ НА ТЕКСТИЛ” ООД гр. Габрово за организиране на система за разделно събиране на битови отпадъци от облекла и текстилни материали на територията на Община Гурково. В изпълнение на подписания договор върху терен общинска собственост, находящ се в централната част на гр. Гурково, до пазара е поставен един брой контейнер с щампован надпи/стикер, съдържащ вида на отпадъците, лого и телефон за връзка. Всички разходи са за сметка на изпълнителя.

В съответствие с Националния стратегически план общината предвижда конкретни мерки за третиране на биоразградимите отпадъци, с оглед намаляване количествата им. Отредена е площадка за изграждане на компостираща инсталация за зелени/градински и дървесни отпадъци, в която да се обработват генерираните от населението на общината отпадъци, от този вид с цел производство на висококачествен продукт „компост”. С изграждането на тази инсталация и закупуването на съоръжения, общината ще организира събирането на зеления/ дървесен отпадък от домакинствата, бизнеса, както и от обществените площи, подлежащи на почистване и косене. Целта е намаляване на количеството депонирани битови отпадъци на Претоварна станция, с което ще се намалят разходите за отчисления по Закона за управление на отпадъците.

III. Цел 3- Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците

В организираното сметосъбиране са включени всички населени места на Община Гурково. Със Заповед №3-368/30.10.2023 г.на Кмета на общината се определят границите на районите и вида на предоставените услуги по чл.62 от Закона за местните данъци и такси, както и честотата на сметоизвозване за 2024 г.

Сметоизвозването се извършва по утвърден график.

Честотата на сметоизвозването по населени места е както следва:

за гр. Гурково (кофи тип „Мева” и контейнери тип „Бобър” е четири пъти месечно; контейнери 4 м³ – три пъти месечно);

за с. Паничерево (кофи тип „Мева” и контейнери тип „Бобър” сметоизвозването е три пъти месечно);

за с. Конаре (кофи тип „Мева” и контейнери тип „Бобър” сметоизвозването е три пъти месечно);

за останалите населени места на община Гурково (с. Пчелиново, с. Злати рът, с. Лява река, с. Димовци, с. Брестова, с. Дворище и с. Жълтопоп - сметоизвозването е два пъти месечно).

С описаната заповед са определени границите на районите и видът на предлаганите услуги за имотите със стопанско предназначение, намиращи се извън строителните граници на населените места, в които общината е организираща събиране и извозване на битовите отпадъци. Определени са и видовете услуги, предлагани от Община Гурково за които се заплаща такса битови отпадъци за 2024 г., както следва:

- Събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране;;
- Третиране на битови отпадъци в съоръжения и инсталации;
- Поддържане на чистотата на територията за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината;

Отпадъците се събират в четири типа съдове:

- ✓ Кофи с вместимост 120 л. – за битови отпадъци от селата и от еднофамилни жилищни сгради в града -метални и пластмасови (за разделно събиране на биоразградими отпадъци);
- ✓ Контейнери с вместимост 1100 л. - за битови отпадъци от селата, от други жилищни сгради в града - блоковите жилища и от по-големи обществени сгради - метални и пластмасови (за разделно събиране на биоразградими отпадъци);
- ✓ Контейнери с вместимост 4 000 л. - за битови отпадъци от жилищни сгради в града;
- ✓ Паркови кошчета - разположени на територията на цялата община, за отпадъци от почистването на обществени паркове и градини.

През 2024 г. са закупени:

- 25 бр. - пластмасови контейнери в кафяв цвят, вместимост 1100л.(тип“Бобър“) за събиране на биоразградими отпадъци, на стойност 17550 лв. с ДДС от „МЕТАЛ МИНЧЕВ“ ЕООД гр. Стара Загора (Договор №Д-30/17.04.2024 г.).
- 115 бр. - пластмасови кофи в кафяв цвят, вместимост 120 л. за събиране на биоразградими отпадъци, на стойност – 7452 лв. с ДДС от „МЕТАЛ МИНЧЕВ“ ЕООД гр. Стара Загора (Договор №Д-30/17.04.2024 г.).
- 10 бр. - пластмасови кофи в зелен цвят, вместимост 120 л. за събиране на смесени битови отпадъци, на стойност – 1320 лв. с ДДС

Финансирането на услугите и дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване, съхранение и обезвреждане на битовите отпадъци, както и отчисленията по Закона за управление на отпадъците, се осъществява чрез събиране на такса „Битови отпадъци”. Тя се определя в годишен размер и е заложена в План-сметката за приходите и разходите за поддържане на чистотата, сметосъбиране и сметоизвозване на територията на Общината за съответната година.

Приходи за 2024 г.:

1. от такса БО - **252889 лв.**,
 - от физически лица – **124457 лв.**,
 - от тях: вноски по облога за 2024 г. – 97010 лв., вноски от минали години - 27447 лв.;**
 - от юридически лица – **128432 лв.;**
 - от тях: вноски по облога за 2024 г. – 119071 лв., вноски от минали години - 9361 лв.;**
 2. от целева субсидия §31-13 – **163861 лв.**
 3. от отчисления по чл.64 от ЗУО по сметка на РИОСВ – **79715 лв.**
 4. от отчисления по чл.64. от ЗУО за 2024 г. – **131436 лв.**
- Общо приходи за 2024 г. – 627901 лв.**

Разходи за 2024 г. – 548228 лв.

Закупен е нов комбиниран багер товарач на обща стойност 243576 лв., като сумата в размер на **163861 лв.** е капиталов разход от целева субсидия §31-13 за 2024 г., сумата в размер на **79715 лв.** е от натрупаните отчисления по чл.64 от ЗУО.

Преходен остатък – 79673 лв.

През отчетната година от системата за организирано събиране от община Гурково са образувани и събрани **1375,16 тона** смесени битови отпадъци, както следва:

Община	Месец	Количество образувани БО/тон
Гурково	Януари	110,680
	Февруари	87,700
	Март	106,620
	Април	115,160
	Май	112,260
	Юни	124,560
	Юли	125,860
	Август	139,880
	Септември	102,740
	Октомври	142,640
	Ноември	108,020
	Декември	99,040
	Общо	1375,160

Таксите за приемане на отпадъците от РСУО – Стара Загора през 2024 г. са както следва:

Цена за депониране на отпадъци в клетка - 42,26 лв./т. с ДДС

Също така по Закона за управление на отпадъците, за всеки депониран тон отпадък се заплащат отчисления, както следва:

Отчисления по чл.60 от Закона за управление на отпадъците за извършване на дейности по обезвреждане на отпадъци чрез депониране - **1.44 лв./т. с ДДС.**

Отчисления по чл. 64 от Закона за управление на отпадъците за обезвреждане на отпадъци на регионално или общинско депо за неопасни отпадъци и на депа за строителни отпадъци – **95 лв./т. с ДДС.**

През 2024 г. на РЦУО – Стара Загора са предадени за оползотворяване **1375,16 т.** отпадъци общо за всички населени места на общината, като са заплатени такси както следва:

- за депониране на отпадъците – **58114,26 лв. с ДДС**
- отчисления по чл. 64 от ЗУО - **130640,20 лв. с ДДС**
- отчисления по чл.60 от ЗУО – **1980,23 лв. с ДДС**

През 2024г., с Решение №24/26.01.2024 г. / Протокол № 4 / Общински съвет – Гурково средствата за отчисления и обезпечения, отнасящи се за Община Гурково за периода 01.01.2024 - 31.12.2024 г. да останат по сметката на Община Гурково и бъдат разходвани, чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от Общинския съвет начин за определяне и размер на таксата за битови отпадъци и за дофинансиране на планираните разходи, заложи в План-сметката по чл. 66 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) за 2024 г. на Община Гурково.

IV. Цел 4- Екологосъобразно обезвреждане на отпадъци

Община Гурково е член на „Регионално сдружение за управление на отпадъците – Стара Загора” (РСУО – Стара Загора). Изграден и въведен в експлоатация е „Регионален център за управление на отпадъците – Стара Загора”. Като част от РЦУО на територията на община Гурково, действа Претоварна станция - Гурково, която се използва от общините Гурково, Твърдица и Николаево.

Строителните отпадъци се състоят главно от бетон, тухли, камъни, земни маси и керамика, изолации, дървесни материали и пластмаси, хидроизолации, керемиди и др. Съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците, отговорността за управлението на строителните отпадъци (СО) е на притежателите им – лицата, при чиято дейност се образуват или лицата, в чието владение се намират тези отпадъци. Задължение на притежателите е да покрият разходите за управлението им и да организират извършването на дейностите с отпадъците в съответствие с нормативните изисквания.

Основното количество строителни отпадъци се генерира от дейността на фирми, извършващи строителна и ремонтна дейност. Спазват се изискванията на нормативните документи за изготвяне на Планове за управление на строителните отпадъци, които включват селективно разделяне на отпадъците на мястото на образуване и подготовка за рециклиране и/или оползотворяване. Инвестиционните проекти, които съдържат част „План за управление на строителните отпадъци, постъпили в Община Гурково през 2024 г., са разгледани и одобрени от членовете на Експертния съвет по устройство на територията /ЕСУТ/.

Не се извършва сепариране на смесените битови отпадъци, т.е. подлежащи на обезвреждане чрез депониране са образуваните и събрани 1375,16 т. отпадъци. На Регионалното депо освен на битови отпадъци се извършва и обезвреждане чрез депониране и на неопасни производствени и строителни отпадъци, съгласно Условието на издаденото Комплексно разрешително.

V. Цел 5- Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

През 2024 год. на територията на гр. Гурково са идентифицирани следните терени с нерегламентирано натрупани отпадъци:

ПИ с идентификатор 18157.98.297 по КККР на гр. Гурково – публична общинска собственост с начин на трайно ползване: дере, с площ 64716 кв. м.

ПИ с идентификатор 18157.98.714 по КККР на гр. Гурково – публична общинска собственост с начин на трайно ползване: пасище, с площ 160 кв.м.

Общо е почистена площ в размер на 2160 кв.м.

Нерегламентираното изхвърляне на отпадъци е резултат на все още ниската екологична култура на жителите както в общината, така и в страната като цяло.

С оглед недопускане образуването на нерегламентирани замърсявания, през 2024 г., на територията на Община Гурково, еднократно са извършени планирани проверки/оглед на пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните обслужващи комплекси и опорни пунктове, по смисъла на § 1, т. I – 3, 6, 9 и 10 от ДР на Закона за пътищата, както и на реките и прилежащите им терени.

Независимо от предприетите мерки за намаляване нерегламентираното изхвърляне на отпадъци, периодично се появяват такива замърсявания, основно в покрайнините на населените места, в сервитутите на общинските пътища или в коритата на реките.

Община Гурково активно участва в националната кампания „Да изчистим България заедно“, организирана от BTV MEDIA GROUP . По време на кампанията се почистват междублокови пространства, речни корита, общински пътища, пътни съоръжения и обслужващите крайпътни зони, както и други общински терени с нерегламентирано натрупани отпадъци.

Регулярно Общинска администрация организира дейности за почистване на установени замърсявания.

VI. Цел 6- Осигуряване база данни за отпадъците

В общината се генерират различни документи, необходими за информационното обезпечаване на процеса на изпълнение на политиката за управление на отпадъците.

Регулярно на интернет страницата на общината се публикуват обяви за консултации, провеждане на срещи, обществени обсъждания и други в

процеса на вземане на решения по общински нормативни актове, решения и общински документи в областта на отпадъците.

Общината разполага с данни за количествата отпадъци постъпили за обезвреждане в РЦУО – Стара Загора.

За периода м. януари 2024 г. – м. декември 2024 г. общото количество събрани и предадени за обезвреждане чрез депониране смесени битови отпадъци с код 20 03 01 е **1375,16** тона.

VII. Цел 7- Правно регулиране на управлението на отпадъците и ускоряване прилагането на законодателството и политиката в областта

Община Гурково разполага с необходимата законодателна уредба по управление на отпадъците на местно ниво, която е достъпна за обществеността чрез интернет страницата на общината, като наредби, програми и правилници, приети от Общински съвет – Гурково. С Наредбата за управление на отпадъците на територията на Община Гурково, приета с Решение №273/23.05.2013 г. изм. и доп. с Решение № 568/30.05.2019 г. по Протокол № 46, изменена с Решение № 16/19.12.2019 г. по Протокол № 3 на Общински съвет – Гурково е регламентирано извършването на дейностите по изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на следните видове отпадъци:

- Битови отпадъци, включително биоотпадъци;
- Строителни отпадъци;
- Опасни битови отпадъци - негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), газоразрядни лампи и електронно-лъчеви тръби, както и други опасни отпадъци, образувани от физически лица;
- Масово разпространени отпадъци – опаковки, излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), отработени моторни масла и отпадъчни нефтопродукти, излезли от употреба гуми (ИУГ), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) и др.;
- Отпадъци от черни и цветни метали (ОЧЦМ).

VIII. Цел 8- Укрепване на административния капацитет на община/сдружение

Дейностите по събиране, транспортиране и депониране на отпадъците се извършват от 6 бр. работници –2-ма шофьори и 4-ма товарачи.

IX. Цел 9- Увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципите „отговорност на производителя” и „замърсителят плаща” при интегрирано управление на отпадъците

Принципът „замърсителят плаща“ е основополагащ в политиката на Европейския съюз в областта на околната среда. Той гласи, че замърсителите следва да поемат разходите, свързани с причиненото от тях замърсяване, включително мерките за предотвратяване, контрол и отстраняване на щетите. Това стимулира замърсителите да избягват нанасянето на екологични щети и гарантира, че разходите за възстановяване не се поемат от данъкоплатците.

През април 2024 г., Министерският съвет прие Наредба за реда за изготвяне и образец на план-сметката за разходите, свързани с предоставянето на услугите, за които се заплаща такса за битови отпадъци, както и за начина на изчисляване на размера на таксата, съгласно Закона за местните данъци и такси.

През септември 2024 г., Народното събрание прие Закон за изменение и допълнение на Закона за местните данъци и такси, който е обнародван в брой 81 на "Държавен вестник" от 24 септември 2024 г. С този Закон се отложи въвеждането на новия механизъм за изчисляване на таксата за битови отпадъци до 1 януари 2026 г.,

Вследствие на това се отложи прилагането на новия начин за изчисляване на таксата за битови отпадъци, като се предостави допълнително време на общините да се подготвят за промяната.

Община Гурково е предприела действия за разработване и въвеждане на метод за справедливо определяне на таксата за битови отпадъци и диференцирано облагане за юридическите и физическите лица, които са:

- Проучване на съществуващите практики и установяване на настоящите проблеми в системата за определяне на таксата за битови отпадъци;
- Анализ на разходите за сметосъбиране, транспортиране и депониране на отпадъците;
- Замерване на количествата генерирани отпадъци по населени места;
- Проучване на възможности за въвеждане на методика за претегляне или измерване на количеството генерирани отпадъци за всяко физическо или юридическо лице.

X. Цел 10- Участие на обществеността

Участието на обществеността в цялостния процес на промени в сектора за управление на отпадъците има голямо значение. Населението е основен участник в процеса на управление на отпадъците, защото то е постоянен техен генератор и поради това трябва да бъде информирано за въздействието върху околната среда, причинено от обезвреждането на отпадъци, както и за възможностите и отговорностите относно предотвратяването и оползотворяването на отпадъците.

От изключително значение за общото подобряване управлението на отпадъците в общината е подобряване информираността и участието на населението и бизнеса, чрез повишаване на общественото съзнание и култура.

Информационните кампании на общинско ниво се провеждат по-конкретен повод, тъй като в общинския бюджет не са заложили средства за осъществяване на информационни кампании за информиране на обществеността и бизнеса по въпросите за разделно събиране и подобряване управлението на битовите отпадъци като ресурси.

XI. Цел 11- Управление на специфични отпадъци

Много от специфичните отпадъци, генерирани от бита, са опасни за здравето при попадане на сметището. Управлението на специфичните потоци отпадъци е една от основните и важни задачи в администрирането на отпадъците в община Гурково.

Общината работи в тази насока и апелираме към всеки жител да поеме инициативата и да съдейства, защото е много важно при управлението на тези потоци отпадъци да се започне от източника на образуване. Така ще се справим със задачата по-лесно, а и това е не само отговорност на общинска администрация, но и на всеки жител на населеното място. Най-важното за много от тези отпадъци е, че са с опасни свойства и изхвърлянето им заедно с битовите е недопустимо и трябва да се минимизира.

Такива отпадъци са:

- излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО);
- негодни за употреба батерии и акумулатори;
- излезли от употреба МПС-та и отработени масла;
- отпадъци от лечебните заведения;
- утайки от градската пречиствателна станция за отпадни води;
- опаковки и отпадъци от опаковки;
- биоразградими;
- строителни отпадъци;
- утайки от ПСОВ.

Относно специфичните потоци отпадъци общината е в процес на преговори и последващо сключване на договори с организации по оползотворяване.

За постигане на основните цели, заложи в Програмата за управление на отпадъците, Община Гурково ще продължи целенасоченото изпълнение на предвидените в нея мерки, за екологосъобразното управление на отпадъците.

Изготвил: /п/

Р. Драганова – Началник отдел „ХДОСЕ”